

การศึกษาเชิงพรรณานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทของการบริหารจัดการยาฉีดอินสุลิน และกระบวนการบริหารจัดการยาฉีดอินสุลินของสถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดลำพูน โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพและการศึกษาเชิงปริมาณร่วมกัน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงคุณภาพ จำนวน 10 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยมีข้อกำหนดเป็นคณะกรรมการบริหารเวชภัณฑ์ระดับจังหวัด คณะกรรมการจัดหาเวชภัณฑ์ร่วมกัน คณะกรรมการติดตามและพัฒนาระบบบริหารเวชภัณฑ์ และคณะทำงานเสนอข้อมูลคุณภาพด้านยา เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ส่วนการศึกษาเชิงปริมาณ ศึกษาในกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง คือ คณะกรรมการดังกล่าว จำนวน 38 คน และกลุ่มที่สอง คือ เภสัชกรที่ปฏิบัติหน้าที่จัดซื้อเวชภัณฑ์ จำนวน 12 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา และ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า บริบทของการบริหารจัดการยาฉีดอินสุลินของสถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดลำพูน มีองค์กรที่บริหารจัดการยาฉีดอินสุลิน 3 องค์กร คือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน โรงพยาบาลลำพูน 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 6 แห่งในจังหวัดลำพูน โดยมีกระบวนการบริหารจัดการยาฉีดอินสุลินมี 9 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดกรรมการที่รับผิดชอบ 2) การกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกกรายการยาฉีดอินสุลิน 3) การหารายการและปริมาณที่จะจัดซื้อ 4) การกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกคุณภาพยาฉีดอินสุลิน 5) การดำเนินการจัดหายาฉีดอินสุลิน ด้วยวิธีการจัดซื้อยาฉีดอินสุลินร่วมกัน 6) การทำสัญญาหรือข้อผูกพันกับบริษัท 7) การจัดซื้อยาฉีดอินสุลินของโรงพยาบาล 8) การควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล 9)การรายงานผลการดำเนินการ ซึ่งกระบวนการบริหารจัดการดังกล่าว พบว่า มีการบริหารจัดการในลักษณะของคณะกรรมการร่วม จำนวน 6 ชุด คือ คณะกรรมการบริหารเวชภัณฑ์ระดับจังหวัด คณะกรรมการจัดหาเวชภัณฑ์ร่วมกัน คณะกรรมการติดตามและพัฒนาระบบบริหารเวชภัณฑ์ คณะทำงานเสนอข้อมูลคุณภาพด้านยา คณะทำงานพัฒนาระบบสาธารณสุขด้านเภสัชกรรม และทีมเภสัชกร และในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า คณะกรรมการต่างๆ มีโครงสร้างและบทบาทที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กันโดยกรรมการ 1 คน จะดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการมากกว่า 1 ชุด (ร้อยละ 56.67) เช่น หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน ต้องดำรงตำแหน่งกรรมการและเลขานุการ โดยทำหน้าที่ในคณะกรรมการทั้ง 6 ชุด คือเป็นตัวกลางที่เชื่อมประสาน การบริหารจัดการยาฉีดอินสุลินของคณะกรรมการทุกชุด และพบว่าการบริหารจัดการยาฉีดอินสุลิน ตามกระบวนการดังกล่าว ทำให้โรงพยาบาลได้รับยาฉีดอินสุลินที่มีคุณภาพตามที่กำหนดและมีราคาถูก (ร้อยละ 100 และ ร้อยละ 90.90 ตามลำดับ) รวมทั้งก่อให้เกิดการประหยัดงบประมาณ (ร้อยละ 100 ) และทำให้การบริหารจัดการด้านยาของจังหวัดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เกิดผลกระทบทางบวก คือในด้านความเสมอภาคของผู้ป่วยที่ได้รับยาฉีดอินสุลินที่มีคุณภาพดีเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะรับบริการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลใด ในจังหวัดลำพูน

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการยาฉีดอินสุลิน ตามกระบวนการดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานของทั้ง 3 องค์กร ในการจัดการให้ได้ยาฉีดอินสุลินที่มีคุณภาพต่อผู้ป่วย ดังนั้นจึงควรสนับสนุน และส่งเสริมการบริหารจัดการกระบวนการดังกล่าว ให้มีความต่อเนื่อง และพัฒนาให้เป็นกระบวนการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทในจังหวัดต่อไป

This descriptive study was aimed to explore context of insulin injection management and process management of insulin injection of public health services in Lamphun Province. The study was used combination of qualitative and quantitative methods. The Qualitative method was conducted by using in-dept interview for 10 samples. Purposive sampling was selected the sample with the criteria that they were the Drug Management System Provincial Committee, the Drug Group Purchasing Committee, the Drug Management System Monitoring and Developing Committee, and the Drug Quality Information Working group. Then quantitative method was conducted by using questionnaire forms for 2 groups of population. First group of the population composed of the 38 committee members as mention above and the second group, 12 pharmacists who were the drugs purchasing of public health services. Data were analyzed by using descriptive statistics and content analysis.

The results founded that the context of insulin injection management of public health services in Lamphun Province was management by 3 organizations including the provincial office, 1 Lamphun hospital and 6 community hospitals. The process management of these organizations consisted of 9 steps as follows: 1) establishing the committees, 2) defining the selected criteria for insulin injection, 3) identify sources and amount of purchasing insulin injection, 4) identify insulin injection by purchasing of the committees, 6) commitment with the drug company 7) purchasing insulin injection in the hospitals, 8) controlling the process management and evaluation, 9) report results of the outcome. The process management revealed that it was organizing by cooperating of the 6 committees including the Drug Management System Provincial Committee, the Drug Group Purchasing Committee, the Drug Management System Monitoring and Developing Committee, the Drug Quality Information Working group, the Public Health Development of Pharmaceutical Committee, and the Pharmacist team. The study found that structure and role of the

committees were related together. Therefore, a committee member has more than one position in the committees (56.67%) such as a head of Consumer Protection group in provincial office have to be committee members and the secretary position in all 6 committees as well as working as the pacemakers for cooperating in every committee. The results founded that the process management would help the hospital received the good quality and low cost of insulin injection (100% and 90.0% respectively). In addition, the budget would be able to economy (100%) in terms of the same process management in the province. The positive impact among patients in terms of equity human right that they would be receive the good quality insulin injection when they get into any hospitals in Lamphun province.

The results showed the process management benefited for three organizations in managing quality of insulin injection for the patients. Therefore, it should be sustainable the process management in terms of enabling, promoting and developing appropriate for the provincial context.